

בתי המשפט

002908/92 א		בית משפט השלום נצרת	
26/12/2002		כב' השופטת, דינה מויאל – ס. נשיא	
תאריך:		בפני	

<u>התובע</u>	עמרים אדרי ע"י ב"כ עוה"ד	נ' לביא ואח'	בעניין:
		נגד	
	1. חוף גיא בע"מ ע"י ב"כ עוה"ד	ע' מס ואח'	
	2. ציון חברה לביטוח בע"מ ע"י ב"כ עוה"ד	י' כהנא ואח'	
<u>הנתבעות</u>	3. איחוד סוכנויות ביטוח בע"מ ע"י ב"כ עוה"ד	א' צחורי	

פסק דין

-

כללי

1. תביעה לפיצוי בגין נזקי גוף שארעו לתובע לטענתו בתאונה מיום 22.8.90 (להלן – "התאונה").
2. התובע יליד שנת 1943, מכונאי במקצועו.
3. הנתבעת מס' 1 הינה חברה בע"מ אשר עסקה במועדים הרלוונטים לתביעה בהפעלת חוף רחצה ומתקני ספורט מים במקום הידוע כחוף גיא, באגם הכנרת, לרבות השכרת ציוד סקי ומתן שרותי ספורט מים (מקום התאונה הנטען יקרא להלן – "חוף גיא" והנתבעת מס' 1 תכונה להלן – "הנתבעת").
4. הנתבעת מס' 2 (להלן – "ציון") במועדים הרלוונטים לתביעה, ביטחה על פי הנטען את הנתבעת בביטוח אחריות לנזקי גוף ורכוש.
5. הנתבעת מס' 3 (להלן – "איחוד סוכנויות ביטוח") במועדים הרלוונטים לתביעה ביטחה על פי הנטען את הנתבעת בביטוח אחריות צד שלישי לפי פוליסה מס' 904017. התביעה נגד איחוד סוכנויות נדחתה, כפי שיפורט להלן.

טענות התובע

6. לטענת התובע, ביום 22.8.90, הוא התארח בחוף גיא המופעל או המוחזק על ידי הנתבעת או שהינו בבעלותה.

התובע טוען כי הוזמן על ידי הנתבעת או על ידי מי מעובדיה או סוכניה להשתמש בשרותי ספורט המים שהפעילה הנתבעת בחוף גיא.

7. התובע טוען כי נעתר להזמנת הנתבעת או מי מעובדיה או סוכניה ורכש כרטיס שימוש למתקן המכונה "הבננה". מתקן זה הינו צינור גומי מוארך, מנופח, השקוע בחלקו במים והמחובר באמצעות חבל לסירת מנוע מהירה.

לטענת התובע הנתבעת הושיבה על ה"בננה" ארבעה עד חמישה אנשים והתובע ביניהם, ולאחר מכן החלה גוררת את צינור הגומי באמצעות סירה, אותה השיט עובד הנתבעת או מי שפעל מטעמה.

8. לטענת התובע, המשיט החל להשיט את הסירה שגררה את ה"בננה", עליה ישב התובע, במהירות רבה, תוך כדי ביצוע תמרונים וסטיות חזות ופתאומיות, דבר שגרם לטלטלות עזות של התובע ויתר הרוכבים על גבי ה"בננה".

9. בסעיף 8 לכתב התביעה טוען התובע כדלקמן:

"כתוצאה מהטלטלות התהפך צינור הגומי והתובע הועף ממקומו נפל למים ונחבל חבלות גוף קשות ביותר".

10. התובע טוען כי על הנתבעות חלה האחריות לפצותו הואיל והנזק נגרם על ידי עובדיה או שולחיה של הנתבעת או על ידי נכס השייך לה ומחמת רשלנותם או פזיזותם או חוסר זהירותם של מי מעובדיה או שולחיה או סוכניה אשר באו לידי ביטוי בין היתר במעשים או במחדלים כדלקמן:

(א) הפעילו מתקן מסוכן ללא נקיטת אמצעי זהירות כלל או ללא נקיטת אמצעי זהירות מתאימים וראויים.

(ב) השיטו את הבננה במהירות גבוהה או מהירות היוצרת סיכון.

(ג) השיטו את הבננה באמצעות עובדים בלתי מנוסים או בלתי מיומנים או בלתי מתאימים.

- (ד) השיטו את הבננה בניגוד לכללי השייט המקובלים.
- (ה) לא הדריכו כלל או לא הדריכו במידה הראויה את עובדיה או את המשיט כיצד לבצע את עבודתם באופן זהיר וראוי או לא פיקחו כלל או במידה הדרושה על מעשי עובדיהם.
- (ו) לא פרסמו או לא כפו על עובדיהם, לרבות על המשיט, נוהלי בטיחות מחייבים שהיה בכוחם להבטיח שיוט בטוח וללא סכנה.
- (ז) הפעילו עסק של השטת סירות מהירות בשכר בלא שהיו מצוידים כלל או בכל הרשיונות וההיתרים המתחייבים על פי כל דין או התירו לאחרים לפעול בלא היתרים ורשיונות כאמור. טענה זו נזנחה בסיכומי התובע.
- (ח) לא הזהירו כלל או במידה הראויה את התובע מפני הסכנות הצפויות לו מן השימוש במתקן ה"בננה".
- (ט) לא הדריכו כלל או במידה הדרושה את התובע ואת הרוכבים הנוספים שעלו על מתן הבננה כיצד עליהם לנהוג במהלך השיט.
- (י) הפרו חובות חקוקות שונות, לרבות חובות עפ"י פקודת הנמלים והתקנות שהוצאו מכוחה; חוק התכנון והבניה; חוק רישוי עסקים. גם טענות אלו נזנחו בסיכומי התובע.
- (יא) פעלו כפי שבעלים או מחזיק או מפעיל של חוף רחצה או של עסק של ספורט ימי לא היה נוהג בנסיבות העניין.

11. בנוסף ולחלופין התובע טוען כי הנתבעת חבה באחריות שילוחית לרשלנותו של המשיט שהתבטאה בין היתר במעשים או במחדלים כדלקמן:

- (א) לא שם ליבו לנעשה באגם.
- (ב) השיט את הסירה שגררה את הבננה במהירות מופרזת במהר מדי או באופן לא זהיר.
- (ג) התעלם או לא נתן דעתו במידה דרושה לכושרם ויכולתם של הרוכבים על הבננה ובפרט של התובע.

- (ד) התעלם מכללי בטיחות כפי שהורו לו האחראים במקום.
- (ה) השיט את הסירה ללא הדרכה או מיומנות מספקת אף שידע או היה עליו לדעת כי יהיה בכך לגרום לתאונה.
- (ו) השיט את הסירה ללא רשיון מתאים או בניגוד לכללי השיט. טענה זו נזנחה בסיכומי התובע.
- (ז) לא מנע את התהפכותה של הבננה ואת הפגיעה בתובע.
- (ח) לא נהג כפי שמשיט סירה סביר וזהיר היה נוהג בנסיבות העניין.
12. התובע טוען כי מיד לאחר התאונה נמשה מהמים כשהוא חסר הכרה ופגוע בכל חלקי גופו. הוא הובהל לבית החולים "פוריה" שם נקבע כי התובע נפגע באיזור האגן וירך ימין.
13. התובע טוען כי עובר לתאונה הוא היה אדם בריא בגופו ובנפשו, בעל פרופיל 97 בצה"ל, עבד לפרנסתו ופרנסת משפחתו כטכנאי במפעל צ.ד. והשתכר היטב.
14. התובע טוען כי כתוצאה מהתאונה הוא נפגע באגן הירכיים, בגבו ובמרפק יד ימין. התובע צירוף לכתב התביעה חוות דעת של מומחה רפואי בתחום האורתופדיה, ד"ר מ' רינות, לפיה נותרה לתובע בעקבות התאונה נכות צמיתה בשעור של 10% בתחום האורתופדי.
- התובע טוען עוד כי בפועל נכותו התפקודית גבוהה בהרבה.
15. התובע טוען עוד כי כתוצאה מהתאונה נאלץ להמצא במנוחה מוחלטת בביתו במשך חודשיים. עוד טוען התובע כי לאחר מכן שב בהדרגה לעבודתו ואולם בשל עוצמת הפגיעה הנכות שנגרמה והכאבים הקשים מהם הוא סובל, הוא נאלץ מדי פעם לחזור ולהמצא במנוחה ועד כה נאלץ התובע להמצא במנוחה מוחלטת ימים רבים. התובע טוען אפוא כי נגרמו לו הפסדי השתכרות בעבר וכן בעתיד, כי נזקק וניזקק לעזרת צד ג', כי נגרמו לו הוצאות שונות וכן נזק לא ממוני.

טענות הנתבעות

16. הנתבעות מכחישות את עצם האירוע הנטען. לחלופין הנתבעות מכחישות כי התאונה ארעה בשל רשלנותה של הנתבעת מס' 1. לחלופי חלופין הנתבעות טוענות לקיומו של אשם תורם, ואף הסתכנות מרצון, מצד התובע. מכל מקום הנתבעות מכחישות את נזקיו הנטענים של התובע.

17. בנוסף, קיימת מחלוקת במישור הביטוחי. הן איחוד סוכנויות ביטוח והן ציון הכחישו שהפוליסות שהוציאו לנתבעת חלות על התאונה. נוכח טענותיה של איחוד סוכנויות ביטוח, שלחה לה הנתבעת הודעת צד ג'.

18. נוכח טענותיהן של איחוד סוכנויות ביטוח ושל ציון בדבר העדר כיסוי ביטוחי על פי הפוליסות שהוציאו לנתבעת, הסכימו הצדדים בישיבת 24.6.99 כי בית המשפט יכריע קודם כל בשאלת פרשנותן של הפוליסות הנוגעות לעניין. הצדדים הגישו סיכומים בכתב בעניין זה. ביום 1.9.99 ניתנה החלטת בית המשפט (כב' השופט א' אברהם שדן אז בתיק). התביעה נגד איחוד סוכנויות ביטוח נדחתה לאחר שבית המשפט קבע כי אין לראות בבנה משום "סקי מיס", בעוד שהפוליסה של איחוד סוכנויות ביטוח חלה על סקי מיס. לגבי התביעה נגד ציון קבע בית המשפט כדלקמן:

"4. הנתבעת 1 (אותה נכנה להלן – החוף) רכשה מהנתבעת 2 (אותה

נכנה להלן – ציון) פוליסת ביטוח. לטענת התובע – פוליסה זו, לפי פירושה הנכון, מעניקה כיסוי ביטוח לאירוע הנזק שארע לו. ציון כופרת בכך. אנו נדרשים, איפוא, לקבוע את תוכנו של הכיסוי הביטוחי ואת תחולתו על התאונה בה נפגע התובע.

5. אומר כבר עתה, פוליסת הביטוח גופה לא הובאה בפני בית המשפט. ציון הביאה בסיכומי טענותיה מסמך שכותרתו 'חידוש פוליסה לביטוח חבויות'. ככל הנראה מדובר ב'רשימה' לפוליסה. בעלי הדין האחרים, ובהם התובע שעליו הנטל בהוכחת קיום הכיסוי הביטוחי, לא הביאו את הפוליסה לעיון בית המשפט. כל שהביאו, כאמור, את המסמך הנ"ל. והנה הם מבקשים את בית המשפט כי יתן פירוש למסמך, שלא בא לפניו. בשורות הבאות אכנה מסמך זה בכינוי – המסמך.

6. טיעוני הצדדים סבו סביב שני חלקים שבמסמך. הבו ונביא אותם כלשונם:

בפרק 'תאור הכיסוי' שבמסמך נאמר:

'ביטוח זה מתייחס לאחריותו של המבוטח בשל מקרה הבטוח כמוגדר בפוליסה המצ"ב, בהיותו בעלים ומפעיל חוף רחצה כולל 5 מגלשות, בריכת גלים והשכרת כלי שיט לא ממונעים.'

בפרק 'הרחבים ותוספות', בסעיף א) 41 נאמר:

1. הפוליסה מורחבת לכסות חבותו החוקית של המבוטח בגין השכרת סירות משוטטים קטנות, קייקים וסירות אופניים.

2. מוצא מכלל כיסוי כל חבות בגין סקי מים ו/או מופעי בידור שייערכו בהם.'

7. עיון בקטע המובא מן הפרק 'תאור הכיסוי' מבהיר, כי הכיסוי הביטוחי או 'מקרה הביטוח' מוגדר במסמך אחר, הוא חוזה הביטוח (הפוליסה), וכך נאמר במפורש בפסקה שהבאנו מעלה: 'מקרה הבטוח כמוגדר בפוליסה המצ"ב'. אלא שהפוליסה לא צורפה למסמך, והגדרה זו לא באה מלפני בית המשפט ואין אני יכול ליתן לה ולמונחים שבה פירוש.

הצדדים הכבירו מלים בנסיונם לפרש את האמור בפרק 'הרחבים ותוספות'. מאלה הם מבקשים ללמוד, כי פגיעתו של התובע ב'בננה' נכנסת לתחולתם של סעיפים 1 או 2 שהובאו לעיל, כל אחד לפי טעמו הוא. אלא שפרק זה, כשמו כן הוא, הרחבים ותוספות. על מנת ליתן מענה לשאלה האם אירוע שארע בבננה הוא מקרה ביטוח המכוסה על ידי הפוליסה עלינו לעיין בהגדרת מקרה הביטוח **שבפוליסה**. ההרחבה באה להרחיב את הגדרה הבסיסית, זו שבפוליסה. אין אתה יכול לומר, כי תאונה עם בננה איננה מכוסה על ידי הפוליסה, רק בשל כך שהיא לא נכללת בהרחבה שבסעיף 1 הנ"ל, שכן יתכן והיא כלולה בתוך ההגדרה הבסיסית, אפילו היא איננה כלולה בהרחבה.

ואף פירושו של סעיף 2, המגביל את האחריות, יהיה בעייתי וחסר, אם לא נעיין בפוליסה ובהגדרת מקרה הביטוח שבה. מתן פירוש נכון לסייגים שבסעיף 2 הנ"ל מחייב עיון בפוליסה בכללה ובהגדרה הבסיסית של מקרה הביטוח בפרט.

8. על כן צר לי על שאני נאלץ להשיב את פני בעלי הדין ריקם, בכל הנוגע לפירושה של הפוליסה של ציון ויישומה לתאונה נשוא התובענה. לו היינו עומדים בסופו של הליך, כי אז הייתי אומר כי

התובע לא הרים את הנטל ולא שכנע בקיומו של כיסוי ביטוחי, והרי הנטל רובץ לפתחו. אלא שלא זהו המצב, נוכח ההסדר הדיוני אליו הגיעו הצדדים. ההליך המשפטי לא נסתיים היום. תהייה לבעלי הדין הזדמנות להביא בפני בית המשפט את הפוליסה, כך יש להניח, על מנת שיינתן מענה לשאלת הפרשנות האמורה".

-
19. כפי שעולה מהאמור לעיל, השאלות בהן יש לדון הן כדלקמן:

(א) חבות נזיקית של הנתבעת, וטענת אשם תורם או הסתכנות מרצון.

(ב) נזקו של התובע.

(ג) סוגית הכיסוי הביטוחי.

-
-
-
חבות נזיקית ואשם תורם

ראיות התובע

20. מטעם התובע הוגש תצהיר עדות ראשית ת/1 בו נאמר לגבי נסיבות התאונה כדלקמן:

3. ביום 22.8.90 התארחתי בחוף גיא בע"מ.
4. כרטיס הכניסה של החוף לא כלל שייט בננה, אך הואיל וראיתי אנשים רבים בחוף השטים במתקן זה – רכשתי גם אני כרטיס לשייט בננה.
5. מתקן הבננה הוא צינור גומי מאורך, המנופח באויר, ושקוע בחלקו התחתון במים. על גבו יושבים בטור עורפי המפליגים כשהם אוחזים ברצועות המחוברות לצינור הגומי. הצינור מחובר בחלקו הקדמי לסירה באמצעות חבל. כך, גוררת הסירה את הבננה יחד עם המפליגים.
6. נציגי הנתבעת הורו לי לעלות על הבננה, יחד עם קבוצת בני גילאים שונים, מבלי שניתנו לי הסברים ו/או הנחיות בטיחות כלשהן ומבלי שהוזהרתי מן הסיכונים הכרוכים בשייט הבננה.
7. הסירה הגוררת את הבננה החלה להפליג במים במהירות גדולה ובחוסר זהירות, תוך ביצוע סיבובים חדים, אשר גרמו להתרוממות הבננה עליה ישבתי עם שאר המפליגים, היה זה שייט פרוע ביותר, יותר מכל אלה שהבחנתי בהן בעודי בחוף.

המבוגרים שהפליגו על הבננה ואני הערנו למשיט על פיזיותו והשתוללותו, אך הלה לא שינה את התנהגותו. בשלב מסוים, ביצעה הסירה סיבוב חד והבננה התרוממה באויר, עפתי יחד עם כל יתר המפליגים לגובה של כ-3 מטרים באויר והוטחנו למים בעוצמה.

8. בעת שהועפתי מהבננה עוד בהיותי באויר, פגע בי בגבי מפליג אחר, לאחר מכן הוטחתי למים.

9. כתוצאה מהפגיעה איבדתי את הכרתי.

10. כששבה אלי ההכרה, התעוררתי בבית החולים והוברר לי כי הועברתי באמצעות אמבולנס לבית חולים פוריה".

21. גרסה נוספת של התובע מצויה בתצהיר שנתן בתמיכה לבקשה למתן פסק דין בגדר תיק המרצה מסי 61/94; על פי הפרוטוקול מיום 11.10.00 עמ' 3, תצהיר זה הוגש כראיה במהלך חקירתו הנגדית של התובע וסומן נ/1, אולם כנראה חלה טעות והתצהיר אינו מצוי בתיק המוצגים. מכל מקום התצהיר מצוי בתיק ההמרצה עצמו, במצורף לבקשה שם; בסעיף 8 לתצהיר הנ"ל נאמר (כפי שנאמר בכתב התביעה):

"כתוצאה מהטלטלות התהפך צינור הגומי ואני הועפתי ממקומי ונפלתי ונחבלתי חבלות גוף קשות ביותר".

בחקירתו הנגדית העיד התובע (פרוי' 11.10.00 עמ' 2 ואילך):

"ש. התאונה היתה לפני 10 שנים, ב 8/90? אתה זוכר היטב את

האירוע?

ת. כן.

ש. באיזה יום זה היה?

ת. 22.8.90.

ש. איזה יום בשבוע?

ת. לא זוכר בדיוק.

ש. אתה זוכר מי בא איתך לחוף?

ת. באנו עם יום כיף מטעם העירייה, אישתי וכל החברים מהעבודה

שלי.

ש. אתה זוכר מתי הגעת לחוף?

ת. בערך בשעה 8.30 בבוקר.

...

ש. נכנסת לחוף מה עשית?

ת. התמקמנו ליד הבריכה. כל החברה ואני ראיתי מהחוף שאנשים שטים על בננה.

ש. מה בדיוק ראית?

ת. 6 אנשים על צינור, יושבים והסירה גוררת אותם.

ש. באיזה מרחק מהחוף?

ת. 30 - 40 מ'.

ש. ראית כמה סיבובים כאלה?

ת. רק נגלה אחת.

ש. ראית מה הם עושים במהלך הפעילות על הבננה?

ת. לא ראיתי. ראיתי שאנשים יושבים ושטים במים בקו ישר בלי שום בעיות.

ש. ראית שהסירה גוררת את הבננה עושים סיבובים וחוזרים לחוף?

ת. ראיתי שהסירה גוררת את הבננה עושים סיבובים וחוזרים לחוף לעמדת הכרטיסים.

ש. היה קו ישר או בסיבובים?

ת. הסירה הולכת בקו ישר עד למקום שבו היא יכולה להסתובב ואז מתחילה להסתובב. עושה כמה סיבובים וכשנגמר הזמן חוזרת לחוף.

ש. בסעיף 4 בתצהירך, אמרת שראית אנשים רבים, מה הכוונה?

ת. אנשים רבים זה שעמדו אנשים בתור לקנות כרטיס.

ש. אמרת שראית אנשים רבים שטים במתקן?

ת. 6 אנשים עולים על הבננה ואנשים רבים עומדים לקנות כרטיס.

ש. כמה אנשים ראית שטים לפני שאתה עלית?

ת. ראיתי שהבננה יוצאת ועושים כמה סיבובים. ראיתי 2 קבוצות יוצאות.

ש. זה מצא חן בעיניך?

ת. כן. ראיתי שהמשיט הוא עשה את זה בסדר בלי שום סכנה.

ש. החלטת שגם אתה עולה על הבננה?

ת. כן, ראיתי שזה כיף לכל האנשים וגם אני עליתי. רכשתי כרטיס.

ש. מישו מהאנשים על החוף שיכנע אותך?

ת. ראיתי שהרבה אנשים עומדים בחוף וקונים כרטיסים והשתכנעתי לקנות. לא הזמינו אותי מהחוף להצטרף.

...

ש. איפה ישבת?

ת. לפני אחרון.

- ש. כמה היו על הבננה?
- ת. 6 אנשים. אולי היה מקום ל7 אך היו 6 אנשים.
- ש. בסעיף 6 לתצהיר נ1/ אמרת שהנתבעת הושיבה 4 - 5 אנשים ואתה ביניהם?
- ת. היו 6 אנשים.
- ש. קיבלת חגורת הצלה?
- ת. כן. הכוונה לאפודת מגן.
- ש. אתה בטוח שהמשיט של הסירה לא אמר לכם כלום לפני הנסיעה?
- ת. כלום לא אמר. היתה שם בחורה שהקופאי מכיר אותה והוא אמר לה שכאשר תעלה 'תקרע אותם'.
- ש. לא אמר שמתחילים לשוט?
- ת. לא. לא אמר כלום, לא ראיתי כלום. כשעלו כולם התחיל לנסוע.
- ש. יש במה להחזיק?
- ת. כן יש ידידות. לא אמר כלום אני בטוח.
- ש. אולי אתה לא זוכר?
- ת. אני כן זוכר.
- ש. כמה זמן נמשכה הנסיעה?
- ת. הספקתי שהוא התחיל לעשות סיבובים והרגשתי שעשה סיבובים מאוד חד והתחילו לצעוק פתאום עשה סיבוב חד וכל הבננה התרוממה כמעט 3 מטר למעלה, הרגשתי מכה בגב התחתון ונחתי למים ושם איבדתי את ההכרה עד שהתעוררתי בבית החולים פוריה.
- ש. סעיף 7 לתצהירך אתה כותב שהסירה נסעה במהירות גדולה, למה הכוונה?
- ת. לא ראיתי את מד המהירות אך הרגשתי שלפני הסירה נסעה לאט וכשאנו היינו הוא נסע מאוד מהר ועשה סיבובים חדים.
- ש. יש לך הערכה באיזה מהירות נסע?
- ת. אין לי הערכה. לא ראיתי מד מהירות.
- ש. למה הכוונה מהירות גדולה?
- ת. לא יודע. לא ראיתי מד מהירות.
- ש. למה אתה מתכוון?
- ת. הרגשתי שהבננה התחילה להתרומם באויר וכך הרגשתי שזו מהירות גדולה.
- ש. אמרת שצעקו למשיט, איזה מרחק החבל שגוררת את הסירה?
- ת. בערך 30 מ'.

- ש. יש רעש של מנוע?
- ת. אין שום רעש. לא רעש שבן אדם לא ישמע שאנשים צועקים.
- ש. הוא שמע אותם?
- ת. כן. כולם צעקו והוא שמע אותם אך לא הפסיק והמשיך להשתולל עד שהבננה עלתה באויר.
- ש. עד הפעם הזו לא עשה הפיכות, תרגילים, קפיצות?
- ת. הוא גרר אותנו 30 - 40 מ' מהחוף, שם התחיל להשתולל.
- ש. האירוע שהבננה התרוממה ואתה עפת גם היה 30 - 40 מ' מהחוף?
- ת. כן.
- ש. הבננה התרוממה או התהפכה?
- ת. התרוממה באויר.
- ש. הבננה זה דבר ארוך, כמה ממנה התרומם באויר?
- ת. כשהוא עשה סיבוב חד הבננה התרוממה למעלה, כולה היתה באויר.
- ש. אז עפתם?
- ת. כן. עפנו הצידה מגובה של 3 מ'.
- ש. כולם לאותו צד?
- ת. כולם לאותו צד, נזרקנו כולנו.
- ש. בסעיף 8 לתצהירך נ1/, אתה כותב שהבננה התהפכה והועפת ממקומך, למה לא כתבת שהבננה התרוממה 3 מ'?
- ת. כשהבננה מתרוממת היא גם מתהפכת.
- ש. לא כתבת מה שאמרת עכשיו?
- ת. כתוב בתצהיר.
- ש. כתוב צינור התהפך?
- ת. התהפך לצידו.
- ש. ממה נפגעת?
- ת. תוך כדי שעפנו מהבננה אחד שהיה אחרי עם הראש שלו נכנס בגב שלי.
- ש. זה היה באויר או במים?
- ת. כשהיית באויר.
- ש. אתה יכול להראות איפה פגע בך?
- ת. בגב תחתון.
- ש. לבשת הגורת הצלה?

ת. החגורה לא הגיעה עד למקום שהוא פגע.
ש. בסעיף 8 לנ1/ אתה לא כותב שמישהו פגע בך?
ת. כותב בת1/.
ש. אני שואל אותך על נ1/?
ת. נחבלתי מהמכה שקיבלתי. זה כתוב במפורש.
ש. אני אומר לך, כשהרופא שבדק אותך מטעם התביעה צירף את חוות דעתו, ד"ר רינות, בשנת 91, אמרת לו "נחבל בעת התהפכות סירת בננה". אני אומר לך שגם לרופא שלך בשנת 91 לא אמרת שנפגעת מאדם אחר?
ת. נכון.
ש. לא אמרת לו גם שהבננה התרוממה באויר?
ת. אמרתי לו שהתרוממה באויר. אולי הוא לא כתב. נפגעתי מאדם שישב אחרי.
ש. אתה בטוח שאיבדת הכרה?
ת. וודאי, התעוררתי רק בבית חולים פוריה. שם התעוררתי".

ובהמשך:

"ש. כשהתרחק מהחוף זה היה באיטיות או במהירות?
ת. הוא התרחק לאט לאט ואז נכנס 30 - 40 מ' מהחוף ואז התחיל להשתולל ברייסים כשאני הייתי.
ש. יכול להיות שעשה את זה קודם ולא ראית?
ת. יכול להיות.
ש. לא נסע לכבודך במהירות?
ת. אמרת ושוב חוזר בסיבוב שלי למזלי היתה בחורה צעירה והמשיט כנראה מכיר אותה וזה שמכר את הכרטיסים אמר למשיט 'היא עולה, תקרע אותם'. אמר 'אותם' כי היינו קבוצה.
ש. אז אתה היית קורבן בגלל הבחורה?
ת. לא יודע.
ש. הבחורה לא מישהי מהעיריה?
ת. אולי ידידה של מישהו. ישבה במקום השני. היא לא היתה מהקבוצה שלנו.
ש. זה אינפורמציה חשובה מה שאמרת עכשיו. העו"ד ידע על המקרה קודם, או שנזכרת עכשיו?"

ת. בתיק שלי טפלו 3 - 4 עו"ד, להם סיפרתי על זה. זה כתוב בתצהיר אחד".

22. כמו כן הוגש תצהירה של הגב' סוזן אדרי אישתו של התובע, ת/2. גב' אדרי העידה לגבי נסיבות התאונה כדלקמן :

"2. ביום 22.8.90 התארחתי יחד עם בעלי בחוף גיא בע"מ
3. כרטיס הכניסה של החוף לא כלל שייט בננה, בעלי ואני ראינו אנשים רבים בחוף השטים במתקן זה ובעלי רכש לעצמו כרטיס לשייט בננה.
4. צפיתי מן החוף במפליגים ובבננה.
5. הסירה הגוררת את הבננה החלה להפליג במים במהירות גדולה ובחוסר זהירות, תוך בצוע סיבובים חדים, אשר גרמו להתרוממות הבננה עליה ישבו המפליגים; היה זה שייט פרוץ ביותר, יותר מכל אלה שצפיתי בהן בטרם עלה בעלי על מתקן הבננה.
בשלב מסוים בשייט, ביצעה הסירה סיבוב חד והבננה התרוממה באויר. כל המפליגים עפו לגובה של כ-3 מטרים באויר והוטחו למים בעוצמה.
6. אנשי החוף נזעקו לאנשי הבננה וחילצו את בלי מן המים, כשהוא מחוסר הכרה.
...
7. על החוף לא היה רופא מטעם הנתבעת. למזלנו, במקרה היה באותו היום יום כיף לחטיבת גולני ורופא של החטיבה ביצע בבעלי פעולות החייאה; לאחר מכן הגיעה ניידת טיפול נמרץ, שהצטרפו והמשיכו בפעולות החייאה בנסיונות לייצב מצבו.
8. הואיל ורופא החטיבה והרופא של נט"ן העריכו שמצבו של בעלי קשה ויכול להתדרדר, לא הורשתי להצטרף לנסיעה באמבולנס, חברי לעבודה ליווה את בעלי באמבולנס לבית החולים.
9. בעלי התעורר בבית החולים, ומצבו התייצב, הוא שהה בבית החולים עד ערב אותו יום ומשם הועבר באמבולנס לביתנו".

23. בחקירתה הנגדית העידה גב' אדרי כדלקמן (פרו' 11.10.00 עמ' 14 ואילך):

"ש. כשבעלך החליט לרכוש כרטיס מה הוא עשה?
ת. אני הייתי בחוף עם החברות שלי, הוא אמר לי שהוא הולך לרכוש כרטיס לבננה ונתתי לו כסף והלך ורכש כרטיס, המשכתי להסתכל

לקח כמה דקות עד שרכש את הכרטיס ועלה ישבתי עם הפנים לים
ראיתי אותו יושב על הבננה, והתחילו לשוט. שהתחילו לשוט ללב
הכנרת פתאום ראיתי שהתחילה השתוללות של הסירה ונבהלתי.
ש. קודם לא ראית השתוללות?
ת. לא ראיתי השתוללות כמו עם בעלי.
ש. מה זה מהירות גבוהה?
ת. זאת אומרת שהסיבובים, מהירות לא סבירה בעיני.
ש. מה זה סביר בעיניך?
ת. זה לא נראה נורמאלי.
ש. עד איזה מרחק הסירה הגיעה?
ת. בערך 600-700 מטר לא מדדתי.
ש. מה קרה?
ת. אמרתי לחברות שלי שהולך לקרות משהוא עם הסירה הזו
ונבהלתי ואז אני רואה אנשים עפים באויר וראיתי את בעלי שלבש
בגד ים ירוק זוהר ואמרתי לחברות שלי שקרתה לו תאונה.
זה קרה במרחק של 600-700 מטר מהחוף אני ראיתי.
ש. מה הסירה עשתה?
ת. הסירה השתוללה ועשתה סיבובים. לא ראיתי מה קרה לבננה,
ראיתי שאנשים עפים באויר.
ש. את ראית את הבננה מתרוממת באויר?
ת. לא ראיתי.
ש. מה קרה לאחר מכן?
ת. אחרי רבע שעה ראיתי את הסירה שטה לכיוון האנשים שעפו
באויר. הזעיקו את הסירה שהלכה להציל את האנשים.
ש. רבע שעה בעלך היה במים בלי עזרה?
ת. הזעיקו עזרה אני לא יודעת מאיפה.
ש. זו היתה סירה של החוף?
ת. אין לי מושג.
ש. מי הגיע לבעלך אנשים מהחוף או סירה שגררה את הבננה?
ת. אני לא יודעת.
ש. כל זה לקח רבע שעה עד שהגיעו אליו?
ת. בערך. אני לא זוכרת טוב זה היה לפני עשר שנים".

ובהמשך:

"ש. אחרי שהביאו את בעלך לחוף ישר לבית החולים?
ת. היה יום כיף של חיילי גולני והיה רופא שרץ לבעלי ועשה לו
הנשמה מפה לפה אחר כך קראו לטיפול נמרץ. לקחו אותו לבית
החולים.
ש. בחוף הוא היה בהכר?
ת. לא. רציתי להצטרף אליו והרופא לא נתן לי להיכנס לאמבולנס.
נשארתי בחוף כי מנהלת כוח אדם לא נתנה לי לצאת מהחוף. לא
הייתי בבית החולים בכלל. חבר מהעבודה נסע איתו לבית החולים כל
היום, באמבולנס. לא נסעתי בכלל לבית החולים.
ש. מתי ראית אותו אחרי החוף?
ת. האמבולנס עובדיה שהביא אותו הביתה. זה אמבולנס פרטי על
חשבוני שהבאתי אותו הביתה.
ש. בית חולים, זה היה באותו יום שהחזירו אותו?
ת. זה היה בלילה.
ש. את מטפלת בו כשהוא בהתקף?
ת. כן. בזמן התקפים הוא מרותק למיטה ואני נאלצת להישאר איתו
בבית. ביום רגיל הוא מתלבש לבד.
ש. נסית לבדוק עם בעלך מה קרה שם?
ת. לא ציפיתי שיקרה מקרה כזה. ישבתי בחוף והמשכתי להסתכל
על מה שקורה.
ש. בעלך היה במים וחילצו אותו, הנשימו אותו, לא נתנו לך ללכת
לבית החולים, עד איזה שעה נשארת בחוף?
ת. עד שעה 17.00 זה היה יום כיף של העובדים.
ש. כשקרה המקרה הסתכלת וראית את בעלך קופץ באויר, לא נגש
אחר כך ושאלת מה קרה?
ת. לא, הייתי בעולם אחר, לא ידעתי לאן לפנות ולמי לפנות, נתנו לי
להתקשר לבית החולים כל חצי שעה. אמרו לי שלא יכולים לתת לי
כלום.
ש. בחוף לא נסית לברר?
ת. לא ביררתי.
ש. לא פנית לאף אחד?
ת. לא".

ראיות הנתבעות לעניין החבות

24. מטעם הנתבעת העיד לעניין החבות מר בלאן רימון, העובד בחוף גיא בתור משיט ומציל החל משנת 1985. מר רימון העיד לגבי הנוהלים של השיט עם בננה כדלקמן (פרו' 25.2.01 עמ' 25 ואילך):

"ש. מה המהירות המירבית של הסירה?"

ת. 25 - 30 קשר כשהיא בלי כלום מאחוריה. 40 כ"ס זה לא מנוע גדול במיוחד.

ש. יש מהירות מירבית מותרת?

ת. מהירות בטיחותית אתה צריך לעשות את החישובים שלך במקרה שאנשים נופלים במהירות שלא יקבלו מכה.

ש. כמה זה המהירות הביטוחית?

ת. 15 עד 17 קשר. עד 18.

ש. מה זה בננה?

ת. יש כמה סוגים של בננה. במקרה שלנו בננה של 6 מקומות ישיבה, בנוי ממזרון בצורת קונוס ארוך, 3,5 מ"א. הקונוס עצמו יש בצד קונוס קטן שדבוק לצד משני הצדדים, זה ליציבות ולשימת רגליים, יש ידיות על גב הבננה. יושבים על הבננה בצורת רכיבה ומחזיקים בידית שקרובה לגוף. יש מקום ל 6 אנשים. יש בננה של 8 אנשים, על זה אני עובד היום. יש בננה כפולה זאת אומרת שני גופים כמו שתארתי קודם שהם מחוברים.

ש. מה תרגולת העליה בחוף גיא?

ת. מגיעים לקופאית, קונים כרטיס, בן אדם מלביש אותם בחגורות, ג'קטים עם קליפס מקדימה, מוודא שהכל סגור ומתוח טוב. אני מצמיד את הבננה לדופן הסירה שלי ואנשים עולים מהסירה לבננה ואני מושיב אותם לפי משקל. ילדים מקדימה ומשקל כבד מאחור. כך אני מקבל את האיזון המקסימלי.

ש. בשלב שהבננה עדיין צמודה לסירה מה אתה אומר לאנשים?

ת. אני אומר להם כללי בטיחות, משך הזמן שזה רבע שעה עד 20 דקות. מבקש לשבת ישר כל הזמן, לא לנדנד את הבננה ימין שמאלה, לא לעמוד על הבננה, לא להכניס רגליים או ידיים למים ולעקוב אחרי הסיבובים שלי. אם אני פונה לצד ימין הם צריכים להטות קצת את

הכתפיים לאותו כיוון. תפקידם לאזן את הבננה. ילדים קטנים לפעמים כשהבננה מתהפכת הם תופסים את הבננה ואני מסביר להם שצריך לעזוב את הבננה והם יצופו בגלל הג'קט.

ש. מה אורך החבל שהבננה מחוברת לסירה?

ת. על פי החוק 25 - 30 מ'. החוק שאני מתכוון אליו זה חוק הספנות אגף השיט. יש חוברת. הבננה לא צמודה לסירה אלא נגררת באמצעות חבל במרחק של 25 - 30 מ' מהסירה.

ש. עוד משהו שאתה עושה לפני היציאה?

ת. בודק את הג'קט ומוודא שהוא מחובר היטב. את ההסבר אני נותן כשהם יושבים על הבננה. את ג'קט אני בודק על הסירה ואת ההסבר אני נותן כשהם יושבים כולם על הבננה.

ש. תאר את הפעולה שאתה יוצא?

ת. כל יציאה מהחוף מחייבת את המשיט לצאת מחוץ לתעלת השיט של החוף, יש תעלה מסומנת, אסור לי להכנס לתחום החוף, זה 75 מ' לעומק. אסור לי לשוט מעל החוף. אני שט בצד. אני מתרחק בקו ישר לתוך האגם למרחק של 300 מ' מהחוף, יש מצוף שמסמן את המרחק. זו נסיעה בקו ישר. מעבר לנקודה הזו אני יכול לשוט איך שאני רוצה, שמאלה, ימינה, ישר.

ש. מה אתה עושה באותה רבע שעה שאתה יוצא מהחוף?

ת. יש מצב שהים רגוע לגמרי ואין גלים, יש מצב שהוא סוער. במצב שים רגוע אני צריך ליצר את הגלים לעצמי עם הסירה. כך אני מקפיץ את האנשים על הגלים כדי שתהיה הרגשה של קפיצות. אם הים סוער אני נוסע ישר נגד הגלים פס אחד ועם הגלים פס שני. במהלך הנסיעה אנשים יודעים שאני הופך אותם בכוונה. יש הפיכה שאני עושה בזהירות המירבית, אני נוסע ישר אחרי זה אני שובר הגה לצד ימין, בולם את הסירה מוריד גז, המים בולמים את הסירה אז הבננה ממשיכה לשוט מכוח האנרציה ממשיכה לשוט קדימה עד שהחבל נמתח אני נותן עוד טיפה גז ואז הבננה מתהפכת כמעט במקום, מתהפכת לצד שמאל.

ש. באיזה מהירות הבננה נמצאת בשלב שלקראת ההתהפכות?

ת. כמעט אפס.

ש. כמה נוסעים אתה משיט ביום?

ת. 12, 13 בנות כפול 6. לפחות 100 אנשים ביום. בחודש זה מגיע לאלפים בעונה".

מר רימון העיד לגבי התאונה כדלקמן (שם, עמ' 26 ואילך):

"ש. התובע הגיש תביעה נגד חוף גיא על נזקים שקרו לו, אתה זוכר את המקרה הזה?"

ת. כן. זה מקרה אחד ויחיד. לא היה אף מקרה לפני זה וגם לא אחרי זה.

ש. מה קרה?"

ת. עם הקבוצה הזו יצאנו לים, הפכתי פעמיים באופן רגיל, במרחק של כ 400 - 500 מ' מהחוף. הפכתי פעמיים, לא קרה כלום כתוצאה מההפיכות, האנשים נהנו. אחרי שמתהפכים אנשים עולים בכוחות עצמם לבננה. בדרך חזרה, זה היה בסיום המסלול. בדרך כלל אני הופך פעמיים, אם אנשים מבקשים יותר אז יותר. בדרך חזרה אני חוזר בדיוק כפי שיצאתי. 300 מ' קו ישר לכיוון המרינה. שברתי את ההגה ועצרתי את הסירה ליד הגשר. הבננה המשיכה לשוט, קשרתי את עצמי ואנשים פשוט בשלב הירידה מהבננה נשענו על הצד כולם ואז הבננה התהפכה. כולם שחו החוצה ואני הבחנתי במישהו שצף על המים וצעק 'הגב הגב'.

ש. באיזה מהירות הגיעה הבננה לחוף?"

ת. קשר וחצי, אי אפשר לנוסע מהר כי זה לקראת עצירה. שאלתי את האנשים מה קרה לו ואף אחד לא ידע מה להגיד. קפצתי אליו שאלתי אותו מה קרה ואמר כי 'הגב נתפס'. משכתי אותו בג'קט, משכתי אותו בזהירות, נסיתי לא להזיז אותו בכלל, משכתי לכיוון החוף. שם התייחסתי לפציעה שלו כמקרה חמור ביותר. הכוונה היא שאם יש לך חשד אחד למאה שיש נזק לגב בתור מגיש עזרה ראשונה אסור לי להזיז אותו. הייתי צריך לשמור על הגב מקובע. ביקשתי מהעובדים להביא לי קרש ארוך. לוח קרש. העובדים הביאו את הלוח, החזקתי אותו בלי תזוזה כמעט צף. אמרתי לעובדים שישמעו רק להוראות שלי. ביקשתי להשקיע את הקרש במים, השקיעו והביאו אותו מתחתיו, בזמן הזה תפסתי לו את הראש שלא יזוז וביקשתי מהעובדים להתחיל להרים אותו לאט לאט וביחד מהמים יחד עם הקרש, כך שאני תופס את הראש והוא שוכב על הקרש ואנשים הרימו אותו לכיוון המשרדים, לכיוון תחנת עזרה ראשונה שם התקשרו לניידת טיפול נמרץ. זה המקרה שלי וחובתי השלמתי.

ש. התובע טוען שלא היה בהכרה מרגע הנפילה?
ת. הוא ענה לי, הוא דיבר איתי מכאן אני למד שהוא היה בהכרה. הוא צעק 'הגב הגב' ואני ניהלתי איתו שיחה.
ש. התובע טוען שהאירוע אירע תוך כדי השתוללות שלך כ 30 - 40 מ' מהחוף?
ת. הייתי חוטף דוח ממשטרת החופים והייתי מסכן חיי אדם. לא היתי עושה את זה.
ש. התובע טוען כי הבננה התורממה 3 מטר באויר כולה?
ת. אי אפשר להעיף בננה 3 מ' באויר. מדובר על משקל של 360 ק"ג בערך, זה בלתי אפשרי לעשות דבר כזה. היום אני עובד על סירה 280 כ"ס ואני לא יכול לעשות זאת.
ש. התובע אומר בתצהירו שיש סיכונים רבים בשיט הבננה? איזה סיכונים?
ת. יכול להיות שאנשים לא יודעים לשחות והם נכנסים ללחץ ובולעים מים כשנופלים, זה הכי גרוע שיכול להיות.
ש. התובע טוען שאחרי שהבננה התורממה 3 מטר באויר זה שמאחוריו עם הראש שלו פגע לו בגב התחתון?
ת. אי אפשר, הם יושבים אחד אחרי השני. הם צמודים אחד לשני. הראש לא יכול להגיע לגב, זה בלתי אפשרי. אחרת היה אומר לי האדם השני שנפגע בראש ולא היה דבר כזה.
ש. התובע אומר בעדותו שהקופאי הכיר בחורה שעלתה על הבננה ואמר לך 'תקרע אותה'.
ת. זה חיי אדם. זה אחריות רצינית ביותר אני לא יכול להשתולל כמו שאנשים חושבים. צריך להיות מאוד אחראי, זהיר, שלא תתהפך במהירות מירבית. אני מסביר להם לא לנדנד שמאלה ימינה, הפחד שלי שהיא תתהפך בזמן נסיעה ישירה ומהירה ואני נמנע, אני מונע את זה מוריד גז מיד, אם אני רואה שאנשים משתוללים.
ש. התובע אמר שאנשים צעקו לך שתפסיק להשתולל ולא הפסקת עד שהבננה קפצה לאויר?
ת. אחרי כל הפיכה אני שואל את האנשים מה המצב ואם הכל בסדר. לפי הפידבק לא היה שום דבר, אנשים נהנו מאוד".

25. מהראיות כפי שפורט לעיל עולה כי אכן היה אירוע שבו לאחר שהתובע שט על הבננה בחוף גיא הוא חש בגבו ונלקח לחדר המיון בבית החולים פוריה. זאת נלמד מעדותו של המשיט מר רימון בלאן שהעיד, כפי שפורט לעיל, כי הוא זוכר את המקרה של התובע וכי לאחר שהשיט על הבננה הגיע לסימו "הבחנתי במישהו שצף על המים וצעק 'הגב הגב'". מר בלאן העיד גם כיצד טיפל בתובע וכיצד הוזמנה "ניידת טיפול נמרץ". ראה סעיף 24 לעיל.

עם זאת, לאחר ששמעתי את העדים ועיינתי בראיות ובסיכומי הצדדים הגעתי למסקנה כי התובע לא הוכיח שנפגע בנסיבות הנטענות על ידו וכי לא ניתן על סמך ראיות התובע ולקבוע שנפגע עקב התרשלות הנתבעת או מי מטעמה.

26. ראשית אציין כי התרשמתי שהתובע ואישתו העידו באופן מגמתי ולא מהימן תוך נסיון להעצים את חומרת הפגיעה ולהתאים את תיאור נסיבות הפגיעה לטענת הרשלנות שבפיהם. אמנם חלף זמן ממושך למדי מאז שמיעת העדויות (11.10.00) אולם הרושם שעשו עלי העדים הנ"ל נותר חקוק בזכרוני וכמובן שהדברים מקבלים חיזוק נוסף למקרא העדויות כפי שנרשמו בכתב.

27. התובע מסר שתי גרסאות שונות לגבי נסיבות התאונה. בגרסתו הראשונה כפי שפורט לעיל מסר:

"כתוצאה מהטלטלות התהפך צינור הגומי ואני הועפתי ממקומי ונפלתי ונהבלתי חבלות גוף קשות ביותר".

ראה סעיף 21 לעיל.

ואילו בעדותו בבית המשפט העיד התובע:

7. הסירה הגוררת את הבננה החלה להפליג במים במהירות גדולה ובחוסר זהירות, תוך ביצוע סיבובים חדים, אשר גרמו להתרוממות הבננה עליה ישבתי עם שאר המפליגים, היה זה שייט פרוע ביותר, יותר מכל אלה שהבחנתי בהן בעודי בחוף. המבוגרים שהפליגו על הבננה ואני הערנו למשיט על פיזותו והשתוללותו, אך הלה לא שינה את התנהגותו. בשלב מסוים, ביצעה הסירה סיבוב חד והבננה התרוממה באויר, עפתי יחד עם כל יתר המפליגים לגובה של כ-3 מטרים באויר והוטחנו למים בעוצמה.

8. בעת שהועפתי מהבננה עוד בהיותי באויר, פגע בי בגבי מפליג אחר, לאחר מכן הוטחתי למים".

28. הגרסא שמסר התובע בבית המשפט שונה באופן מהותי מהגרסא הראשונה שמסר. בגרסא הראשונה לא ציין כלל שנפגע בגבו מראשו של מפליג אחר אף שמדובר בפרט מהותי בעליל. בנוסף, בגרסא הראשונה ציין התובע שהבננה התהפכה אך לא ציין שהתרוממה באויר, וגם זהו פרט מהותי בעליל. כבר בכך יש כדי לעורר תמיהה וספק ראשוני בנוגע למהימנות עדותו של התובע.

הגרסא שמסר התובע בבית המשפט אף אינה משתקפת בחוות דעת המומחה מטעם התובע, ד"ר מ' רינות, מיום 17.5.91 שצורפה כנספח ג' לתצהיר ת/1; שם נאמר לגבי נסיבות התאונה כי:

"הנבדק נחבל בעת התהפכות סירת בננה נגררת בכנרת..."

הגרסא שמסר התובע בבית המשפט משתקפת לראשונה (וגם זאת לא במדויק) בחוות דעת המומחה מטעם בית המשפט, ד"ר ג' וולפין, שם נאמר לגבי נסיבות התאונה:

"בתאריך 22.8.90 לדבריו, בזמן שהיה בסירת 'בננה' נגררת על ידי סירת מנוע של 'חוף גיא' נפגע בגבו מנפילה של נוסע אחר".

29. מעבר לכך בעדותו בבית המשפט מסר התובע לראשונה גרסא שיש בה כדי להסביר לשיטתו מדוע נהג המשיט בפראות בעת שהתובע השתתף בשייט על הבננה, כאשר במקרים הקודמים בהם צפה התובע לטענתו, לא נהג כך: התובע הסביר כי הדבר היה כיוון שיחד איתו השתתפה בשייט על הבננה בחורה "שהקופאי מכיר אותה והוא אמר לה שכאשר תעלה 'תקרא אותם'". כלומר, הקופאי אמר למשיט "היא עולה, תקרא אותם". ראה סעיף 21 לעיל. גם עדות זו היינו מצפים לראות בשלב מוקדם יותר שכן אם היא נכונה היא עשויה לסייע באופן משמעותי לגרסת התובע. אולם גרסא זו לא נמסרה בכתב התביעה אף לא בתצהיר שמסר התובע בתמיכה לבקשה לביטול פסק הדין. מעבר לכך התרשמתי שגרסא זו אינה מהימנה והועלתה בתורת הסבר בדוחק לשאלה מדוע עלה התובע על הבננה לאחר שצפה לטענתו בהפלגות קודמות; התובע ביקש להסביר שההפלגות הקודמות שראה היו שקטות ואילו ההפלגה שבה השתתף היתה פרועה במיוחד. כאמור, לא האמנתי להסבר זה.

30. לעומת עדותו של התובע, עדותו של מר רימון בלאן עשתה עלי רושם מהימן באופן כללי. אין לשלול שגם עדות זו היא עדות של עד מעוניין; יתכן שאין לעד עניין כלכלי בתוצאות המשפט אולם יש לו עניין מבחינת המוניטין המקצועי והאישי שלו. אולם כאמור באופן כללי העדות נראתה לי אמינה ורצינית.

31. התובע טען שנפגע כאשר הבננה התרוממה לגובה של 3 מ' באויר. מר רימון בלאן העיד כי אין אפשרות להעיף בננה שעליה יושבים כ-6 אנשים לגובה שכזה וזאת נוכח העובדה שמדובר במשקל של כ-360 ק"ג. מעבר לכך שהאמנתי למר רימון בלאן, הרי שגם על פי השכל הישר אין זה נראה סביר שהבננה שעליה יושבים כ-6 אנשים, תתרומם לגובה של 3 מ'.

32. התובע טוען שהאירוע ארע בעת שהתאונה היתה במרחק של 30-40 מ' מהחוף אולם מר רימון בלאן העיד, ועדותו מקובלת עלי, שלא היה עושה כל סיבובים או תמרונים עם הבננה לפני הגיעו למרחק של כ-300 מ' מהחוף. לדבריו של מר רימון בלאן הוא הפך את הבננה במקרה של התובע במרחק של כ-400 עד 500 מ' מהחוף (הפיכת הבננה נעשית במכוון). גם אישתו של התובע העידה כי המקרה ארע במרחק של כ-500 עד 600 מ' מהחוף.

33. עדותה של גב' אדרי אף היא בעייתית ומכילה סתירות הן פנימיות והן ביחס לעדותו של התובע:

(א) גב' אדרי העידה כי האירוע ארע במרחק של כ-600 מ' מהחוף בעוד שהתובע העיד שהאירוע ארע במרחק של 30 – 40 מ' מהחוף. מדובר בפער משמעותי ובפרט מהותי.

(ב) גב' אדרי העידה כי לקח רבע שעה עד שהגיעה סירה כדי לחלץ את בעלה מהמים, כלומר חלפה כרבע שעה מאז שראתה את האנשים "עפים באויר" ועד שראתה סירה ששטה לעברם לאחר שלדבריה "הזעיקו את הסירה שהלכה להציל את האנשים". ראה סעיף 22 לעיל. עדות זו כמובן אינה סבירה ואינה מתיישבת עם עדותו של התובע לפיה מיד לאחר שהתעופף ונחבל, איבד את הכרתו. כמובן שמשך זמן של רבע שעה עד שחולץ התובע המעולף מלב האגם, אינו סביר כלל.

(ג) תמוהה במיוחד עדותה של גב' אדרי לפיה נשארה בחוף גיא עד השעה 17.00 ולא ליוותה את בעלה לבית החולים. הגב' אדרי הסבירה זאת כך: "רציתי להצטרף אליו והרופא לא נתן לי להכנס לאמבולנס. נשארתי בחוף כי מנהלת כוח אדם לא נתנה לי לצאת מהחוף". ראה סעיף 22 לעיל. הסברים אלו אינם מניחים את הדעת בכלל, אם נזכור כי לפי עדותה של הגב' אדרי ולפי עדות התובע עצמו התובע נפגע באופן חמור ביותר. התובע העיד כי איבד את הכרתו מרגע הפגיעה ועד שהגיע לבית החולים. גב' אדרי העידה כזכור כי בעלה חולץ מהמים כשהוא מחוסר הכרה ונדרשו פעולות החאייה. סעיפים 6 עד 7 לתצהיר ת/2. וכן העידה כי כאשר הוציאו אותו מהמים "ראיתי שהוא כולו סגול". בנסיבות אלו תמוה מאוד וזאת בלשון המעטה שאישתו של התובע המשיכה ביום הכיף בחוף גיא עד השעה 17.00, כאשר התאונה ארעה בשעות הבוקר, ולא הצטרפה לבעלה שנחבל באופן כה חמור. גם אם לא הותר לה להצטרף לאמבולנס ניתן לצפות באופן סביר שתגיע בכוחות עצמה לבית החולים.

34. תאורי התובע ואישתו לגבי חומרת הפגיעה אינם מתיישבים עם עדותו של מר רימון בלאן לפיה התובע היה בהכרה והתלונן על כאבים בגב בזמן הארוע. תאורי התובע ואישתו אינם מתיישבים אף עם האמור בתעודת חדר מיון שצורפה לתצהיר התובע ת/1 שם נאמר כי התובע הינו "במצב כללי טוב ובהכרה מלאה" וכן נמצא ש"אין לראות בעיה אורתופדית".

35. עולה מהראיות כי התובע השתתף בשייט על ה"בננה" מרצונו, לאחר שצפה בפעילות זו מהחוף והיה מודע לאופיה. לא האמנתי לעדות התובע לפיה בעת שהוא השתתף בפעילות השייט נהג המשיט בצורה חריגה, כביכול בגלל המצאותה של ידידה של הקופאי על ה"בננה". אין בכך כדי להוביל למסקנה של "הסתכנות מרצון" אולם יש בכך כדי לשלול טענה מפי התובע כאילו לא הוסבר לו מה אופי הפעילות וכאילו לא היה משתתף בפעילות זו אילו היה מודע ל"השתוללותו" הצפויה של המשיט.

36. לא הוכח שהמשיט נהג במהירות מופרזת. התובע העיד כי אינו יודע מה המהירות בה נהג המשיט, ואף אין לו הערכה לכך. ראה סעיף 21 לעיל. העדפתי את עדות המשיט לפיה השיט את הסירה במהירות של 15–17 קשר לשעה, וכי לקראת התהפכות הבננה מהירות השייט קרובה לאפס. ראה סעיף 24 לעיל. כמו כן עולה מעדות המשיט, לה האמנתי, כי שמר על כללי בטיחות ביחס לפעילות הנדונה. ראה סעיף 24 לעיל.

37. משלא הוכחה גרסתו של התובע לגבי נסיבות התאונה, ממילא אין מקום לדון בטענות בדבר אי שילוט והעדר הדרכה, שכן לא ניתן להוכיח קשר סיבתי בין מחדלים אלו (אפילו התקיימו) לבין נזקו של התובע.

38. כפי שעולה מהאמור לעיל, גרסת התובע לגבי נסיבות התאונה אינה מתקבלת ולא ניתן על יסוד גרסא זו להחייב את הנתבעת.

39. אף שדין התביעה להדחות בשל כך שלא הוכחה חבות הנתבעת, הואיל ומדובר בתיק ישן ולמקרה שקביעתי בעניין החבות תשונה, אדון להלן בקצרה בשאלת הנזק והכיסוי הביטוחי.

נזקו של התובע

40. המומחה מטעם בית המשפט ד"ר וולפין קבע שנותרה לתובע בעקבות התאונה הנדונה נכות צמיתה בשעור של 10% בגין כאבים והגבלות תנועה של הגב התחתון. הנתבעת טוענת שאין לייחס את נכותו של התובע לתאונה הנטענת בתביעה דנן. הנתבעת טוענת כי חוות דעתו של המומחה ניתנה מבלי שהיו לפניו מסמכים רפואיים מתיק קופת חולים של התובע מהם עולה כי כבר בשנת 1985 סבל התובע מכאבי גב תחתון. מסמכים אלו הוגשו על ידי הנתבעת וסומנו אף הם 1/1. ראה פרו' 11.10.00 עמ' 11 ואילך. איני מקבלת את עמדת הנתבעת בנקודה זו. כפי שציין המומחה בתשובה לשאלות הבהרה, מדובר במספר מצומצם של תלונות בשנים 1985 ו-1986, בלבד. אין במספר מצומצם זה של תלונות על כאבי גב תחתון, בשנים מרוחקות יחסית מהתאונה, כדי לשלול את מסקנות המומחה. אילו היתה מתקבלת גרסתו של התובע לגבי נסיבות התאונה, כי אז היה מקום לקבוע שקיים קשר סיבתי בין התאונה לבין

הנכות שנקבעה. מכל מקום ניתן לקבל שהנכות ראשיתה בכאבים עליהם התלונן התובע ביום התאונה. כפי שציינתי לעיל אין חולק שהתובע חש בכאבים בגבו לאחר או במהלך ההפלגה על ה"בננה" וניתן לקבל את עמדת המומחה שהחבלה ממנה סבל התובע באותו יום – תהא אשר תהא סיבתה – היא המקור לנכות צמיחה שנקבעה.

41. התובע יליד 1943. התובע טוען כי מאז התאונה הוא סובל מהתקפים עזים של כאבי גב המשתקים אותו למעשה וגורמים לכך שיזדקק לעזרת צד ג' בפעולותיו היום יומיומיות. התובע טוען כי ביום 21.6.95 הוא אושפז בבית החולים בעפולה בשל כאבי גב למשך 10 ימים. התובע טוען כי מאז התאונה הוא במעקב רפואי ומקבל טיפולים רפואיים שונים לרבות תרופות וזריקות וכן טיפול פיזיותרפי. התובע טוען כי מדי מספר חודשים הוא נמצא בתקופת אי כושר של שבוע ואז הוא מרותק למיטה או מאושפז ונזקק לסייעוד מלא אותו הוא מקבל מקרובי משפחה. התובע טוען כי לפני התאונה עבד כמכונאי במפעל "עלית" תפקיד הדורש מאמץ פיזי רב. התובע טוען כי בעבודתו זו התאפשר לו לעבוד שעות נוספות רבות. שכרו הממוצע של התובע לטענתו עמד על סך של כ-4,300 ₪ וסכום זה משוערך לחודש 8/01 הינו כ-18,400 ₪. התובע טוען כי בחודשים 9/90 עד 11/90 נגרם לו הפסד השתכרות בסך 17,117 ₪ (משוערך). התובע טוען כי בחודשים 6/95 ו-7/95 בעקבות אישפוזו נגרם לו הפסד נוסף של 18,447 ₪ (משוערך). התובע טוען כי בסוף שנת 1997 הועבר מתפקידו הדורש מאמץ פיזי לתפקיד של ממונה בטיחות ועקב כך נגרמה ירידת שכר ממוצעת בגובה 5,300 ₪ לחודש.

42. הנתבעות לא התייחסו בסיכומיהן באופן מפורט לטענות התובע בעניין הפסד שכר לעבר ולעתיד. הן מכחישות באופן כללי את הקשר הסיבתי בין הנזק לתאונה – עמדה שנדחתה כאמור לעיל. כמו כן הן טוענות שהתובע המשיך בעבודתו כרגיל עד שנת 1997 והשינוי בתפקידו לא נבע מנכותו אלא מסיבות אחרות הקשורות יותר בקידומו של התובע וברצון לשינוי תנאי העבודה מאשר במגבלה כלשהי.

43. הפסד השתכרות לבעבר ובעתיד - לאחר ששקלתי את מכלול הראיות והנסיבות וטענות הצדדים נראה לי כי יש לקבוע כדלקמן:

(א) לגבי הפסדי השתכרות מסויימים בעבר בהעדר חישוב נגדי מצד הנתבעות אני מקבלת את חישוב התובע לפיו נגרמו לו עקב תקופות אי כושר ואישפוז נזקים בסך של 35,564 ₪.

(ב) לגבי ירידת שכר בשעור של 5,300 ₪ איני מקבלת את טענת התובע שהשינוי בתפקידו מקורו אך ורק במגבלה עקב נכותו. טענות ציון המפורטות בסעיפים 2 עד 4 לסיכומיה בעמ' 6 מקובלות עלי לעניין זה. עם זאת, אין לשלול את האפשרות שגם

כאבי הגב של התובע ומגבלותיו השפיעו על ההחלטה לשנות תפקיד. עולה מהראיות כי אכן שינוי התפקיד גרר ירידה מסויימת בכושר ההשתכרות.

(ג) עולה מהראיות כי למגבלות התובע לא היו השלכות תפקודיות חמורות כפי שהוא טוען והראיה שהמשיך בעבודתו כמקודם במשך 7 שנים לאחר התאונה. נראה לי שיש לקבוע כי נכותו התפקודית של התובע היא כנכותו הרפואית – 10%.

(ד) שכרו הממוצע של התובע עובר לתאונה 4,300 ₪ ומשוערך להיום (הצמדה בלבד) 11,557 ₪.

(ה) הפסד השתכרותו של התובע לעבר לפי שכר משוערך של 11,557 ₪ X 143 חודשים (לאחר ניכוי 4 חודשים לגביהם הוכח נזק מסויים כפי שפורט לעיל) $10\% X = 165,265$ ₪. הואיל ומדובר בנזק שחושב על דרך ההערכה בלבד איני רואה מקום להוסיף ריבית בגין סכום זה.

(ו) הפסד השתכרות לעתיד: $11,557 \times 10\% \times 55.6524 = 64,317$ ₪.

44. כאב וסבל - התובע מבקש פיצוי בסך 50,000 ₪ בגין פריט זה. הנתבעות מציעות סכום של 12,000 ₪. לאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות נראה לי לנכון לקבוע פיצוי בסך של 30,000 ₪

45. עזרת צד ג' - התובע טוען שמגיע לו פיצוי בסך 30,000 ₪ בגין פריט זה. הנתבעות למעט הכחשה כללית לא התייחסו בפירוט לפריט זה. נראה לי כי ישנה הגזמה רבה בטענת התובע לגבי מגבלותיו ועזרת צד ג' אשר לה הוא נזקק ואני דוחה את תביעתו בגין פריט נזק זה.

46. הוצאות - התובע תובע פיצוי בסך 20,000 ₪ בגין פריט זה. על אף האמור בסיכומי התובע לא צורפו קבלות ונספח יא' לתצהיר התובע הינו תלושי שכר ולא קבלות. עם זאת, צורפו מסמכים א' ו-ב' המעידים על טיפולים שונים שהתובע קיבל ותרופות שרכש. הנתבעות לא התייחסו בפירוט לטענה זו. לאחר שבחנתי את הראיות נראה לי לנכון לפסוק לתובע בגין פריט זה פיצוי גלובלי בסך של 8,000 ₪.

47. סה"כ נזקו המוכח של התובע -

(א) הפסדי השתכרות בעבר - 35,564 ₪ + 165,265 ₪ = 200,829 ₪

64,317 ₪	-	(ב) הפסדי השתכרות לעתיד
30,000 ₪	-	(ג) כאב וסבל
8,000 ₪	-	(ד) הוצאות
-----	-	סה"כ
303,146 ₪		

הכיסוי הביטוחי

48. בנקודה זו אני מקבלת את עמדת התובע והנתבעת כי הוכח שהפוליסה שהוציאה ציון לנתבעת מכסה את האירוע. נראה לי כי אף שלא הוצג הג'יקט המסויים של הפוליסה שרכשה הנתבעת ניתן לקבל שהפוליסה לביטוח אחריות כלפי צד שלישי של ציון שהופקדה בתיק המפקח על הביטוח (מוצג ת/3) היא הפוליסה שהוצאה לנתבעת, בהעדר כל אינדיקציה להניח אחרת. הפוליסה הנ"ל הינה הפוליסה הסטנדרטית ואין בראיות כל אינדיקציה לסברה שלנתבעת הוצאה פוליסה שונה מהסטנדרטית.

49. מקרה ביטוח מוגדר בפוליסה הנ"ל בתורת:

"אירוע תאונתי שגרם ל:

- א. היזק גופני, מוות, מחלה, פגיעה או ליקוי גופני, נפשי או שכלי.
- ב. היזק לרכוש".

50. כפי שכבר צויין בהחלטת בית המשפט מיום 1.9.99 (ראה סעיף 18 לעיל), ברשימת הפוליסה שהוצאה על ידי ציון לנתבעת (מוצג נ/3) בפרק 'תאור הכיסוי' נקבע כי:

"ביטוח זה מתיחס לאחריותו של המבוטח בשל מקרה הבטוח כמוגדר בפוליסה המצ"ב, בהיותו בעלים ומפעיל חוף רחצה כולל 5 מגלשות, בריכת גלים והשכרת כלי שיט לא ממונעים".

ובפרק 'הרחבים ותוספות', בסעיף א) 41 נאמר:

1. הפוליסה מורחבת לכסות חבותו החוקית של המבוטח בגין השכרת סירות משוטים קטנות, קייקים וסירות אופניים.
2. מוצא מכלל כיסוי כל חבות בגין סקי מים ו/או מופעי בידור שייערכו בים".

נראה לי כי ההגדרות הנ"ל הינן רחבות דין כדי לחול גם על הפעילות נשוא התובענה. כפי שעולה גם מעדותו של מר זמיר גסר, מנכ"ל חוף גיא, הפוליסה היתה אמורה לכסות את כל פעילות החוף, למעט סקי מים, וכוונה זו משתקפת בהגדרה הרחבה שלעיל: "אחריותו של המבוטח בשל מקרה הביטוח... בהיות בעלים ומפעיל חוף רחצה". העובדה שפעילות השייט על ה"בננה" לא צויינה במפורש בתאור הכיסוי או בהרחבה אין ללמוד ממנה שפעילות זו הוחרגה; הואיל ופעילות זו נכללת בפעילות המבוטח בהפעלת חוף הרחצה, יש לראותה כמכוסה על ידי הפוליסה.

51. **סוף דבר**, בשל כך שלא הוכחה גרסת התובע לגבי נסיבות התאונה ולא הוכחה חבות הנתבעת, הנתבעת נדחת.

52. התובע ישא בהוצאות הנתבעות 1 ו-2 ושכ"ט עו"ד בסך כולל של 5,000 ₪ בתוספת מע"מ כחוק לכל אחת מהנתבעות הנ"ל. בקביעת הסכום האמור התחשבתי בנסיבותיו האישיות של התובע מחד גיסא ובאופיו המורכב והממושך של ההליך, שהצריך שמיעת עדים והתייחסות למכלול רחב יחסית של נושאים, מאידך גיסא.

המזכירות תשלח פסק דין זה לצדדים.

ניתן היום 26/12/02 בהעדר הצדדים.

דינה מויאל, שופטת
סגנית נשיא

שרה ווקנין